

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 20 lipca 2026 roku

Sprawa: odpowiedź na interpelację nr 17966
Znak sprawy: PAD1.054.13.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 17966 w sprawie skutków projektowanej podwyżki akcyzy na napoje alkoholowe oraz potrzeby optymalizacji systemu jej naliczania

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pani Poseł Bożeny Lisowskiej dotyczącą skutków projektowanej podwyżki akcyzy na napoje alkoholowe oraz potrzeby optymalizacji systemu jej naliczania, przedstawiam poniższe informacje.

Opodatkowanie napojów alkoholowych podatkiem akcyzowym podlega zarówno regulacjom krajowym, jak i prawu Unii Europejskiej. W zakresie kształtowania stawek akcyzy na wyroby alkoholowe, państwa członkowskie dysponują pewnym zakresem swobody, ograniczonym wymogami określonymi w dyrektywie Rady 92/84/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie zbliżenia stawek podatku akcyzowego dla alkoholu i napojów alkoholowych¹. W granicach wyznaczonych przez tę dyrektywę mogą one prowadzić własną politykę podatkową, uwzględniając nie tylko cele fiskalne, lecz również cele związane z realizacją innych polityk publicznych, w tym z obszaru ochrony zdrowia.

Polityka akcyzowa państwa jest nie tylko istotną częścią jego polityki fiskalnej, ale równolegle stanowi narzędzie regulujące poziom konsumpcji używek negatywnie wpływających na zdrowie społeczeństwa. Krajowa polityka w zakresie stawek akcyzy na napoje alkoholowe realizuje założenia polityki zdrowotnej państwa określone m.in. w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi². Zgodnie z art. 10 tej ustawy, „Akty prawne wpływające na strukturę cen napojów alkoholowych powinny służyć ograniczaniu spożycia tych napojów oraz zmianie struktury ich spożycia na rzecz napojów o niskiej zawartości procentowej alkoholu.”.

¹ Dz. Urz. WE L 316 z 31.10.1992, str. 29; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 9, t. 1, str. 213).

² Dz.U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.

W celu ograniczenia dostępności wyrobów potencjalnie szkodliwych dla zdrowia i z uwzględnieniem takich wskaźników ekonomicznych jak siła nabywcza konsumentów oraz inflacja, wprowadzono do ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym przepisy przejściowe art. 165a, które obowiązują od 1 stycznia 2022 r., a które określają tzw. mapę drogową w zakresie stawek akcyzy, w tym również na wyroby alkoholowe (w dalszej części pisma: akcyzowa mapa drogową). Przepisy te przewidują harmonogram indeksacji stawek akcyzy m.in. na napoje alkoholowe na lata 2022-2027.

Z uwagi na zmianę uwarunkowań makroekonomicznych względem prognoz przyjętych przy opracowywaniu akcyzowej mapy drogowej w 2021 r., w szczególności wskutek inflacji wywołanej pandemią COVID-19 oraz wojną w Ukrainie, konieczna jest jej aktualizacja. Pozwoli to zachować jeden z podstawowych celów mapy drogowej, jakim jest ograniczenie ekonomicznej dostępności napojów alkoholowych.

O utrzymującej się wysokiej dostępności ekonomicznej napojów alkoholowych świadczą dane, zgodnie z którymi, za przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2020 r. można było kupić 201 butelek wódki (0,5 l, 40%), a w 2025 r. już 252 butelek. W latach 2022–2026 skumulowana inflacja wyniosła 43%, podczas gdy skumulowany wzrost stawek akcyzy na alkohol przewidziany w mapie drogowej jedynie 33%. Proponowane zmiany przyczynią się do ograniczenia negatywnych konsekwencji zdrowotnych oraz społecznych łączonych z nadużywaniem alkoholu. W projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych (nr z wykazu prac legislacyjnych RCL: UD418) zaproponowano następujące stawki na wyroby alkoholowe, które miałyby obowiązywać od 1 stycznia 2027 r.:³

Wyrób	Akcyzowa mapa drogową Stawki akcyzy 2027	Projekt UD418 Stawki
Alkohol etylowy	8 811 zł/hl 100% alk	10 109 zł/hl
Piwo	12,04 zł/hl/°Plato	13,82 zł/hl/°Plato
Wino i napoje fermentowane	245 zł/hl	280,83 zł/hl
Cydr i perry do 5% alk.	97 zł/hl	122,71 zł/hl
Wyroby pośrednie	490 zł/hl	562,93 zł/hl

W celu wzmocnienia zdolności systemu ochrony zdrowia do przeciwdziałania negatywnym skutkom zdrowotnym związanym z konsumpcją alkoholu, projektowana ustawa przewiduje zwiększenie dotacji podmiotowej dla Narodowego Funduszu Zdrowia o środki odpowiadające nadwyżce wpływów z podatku akcyzowego od niektórych napojów alkoholowych. Środki te będą miały charakter dodatkowy względem ustawowo gwarantowanego poziomu finansowania ochrony zdrowia, o którym mowa w art. 131c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W związku z aktualizacją akcyzowej mapy drogowej przewiduje się wzrost dochodów budżetowych z tytułu akcyzy i VAT od napojów alkoholowych. Szacunki

³ W zakresie wysokości proponowanych stawek akcyzy na wyroby alkoholowe projekt ten stanowi kontynuację rozwiązań przewidzianych wcześniej w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (nr z wykazu prac legislacyjnych RCL: UD289). Sejm tę ustawę uchwalił w dniu 7 listopada 2025 r., ale zawetował ją Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

w OSR zostały oparte na danych dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych w 2025 r., przy uwzględnieniu projektowanych stawek akcyzy na 2027 r. oraz założonego spadku sprzedaży alkoholu etylowego o 9% i pozostałych napojów alkoholowych o 7%. Przy przyjętych założeniach dodatkowe dochody budżetowe szacowane są na ok. 1,4 mld zł z tytułu akcyzy oraz ok. 1,8 mld zł łącznie z podatkiem VAT. Zaplanowana dotacja podmiotowa dla NFZ odpowiada wysokości oszacowanych dodatkowych dochodów z podatku akcyzowego. Niemniej większy od prognozowanego spadek wolumenu sprzedaży alkoholowych wyrobów akcyzowych oraz gromadzenie zapasów przed planowaną podwyżką stawek akcyzy na te wyroby mogą skutkować dochodami z akcyzy niższymi od prognozowanych w OSR. Szacunki odnoszą się do przyjętej do symulacji bazy, która uwzględnia już zmiany preferencji konsumentów jaka dokonała się na skutek szeroko obserwowanego na świecie świadomego ograniczania lub całkowitej rezygnacji z picia alkoholu i generalnie mniejszego spożycia napojów alkoholowych obserwowanego od czasu pandemii.

Skorygowana mapa drogowa nominalnie nie przełoży się na załamanie legalnego rynku. Napoje alkoholowe, nawet po waloryzacji stawek, pozostaną, choć w mniejszym niż dotychczas stopniu, dostępne cenowo. Sytuacja zatem nie zmieni się na tyle, aby istotnie wpłynąć na warunki sprzyjające rozwojowi nielegalnego rynku napojów alkoholowych. Krajowa Administracja Skarbowa sprawuje ciągły nadzór nad rynkiem wyrobów alkoholowych. Szara strefa w Polsce nie jest duża i podlega ciągłemu monitorowaniu. Zatem w przypadku ewentualnego wzrostu nieprawidłowości podjęte zostaną adekwatne działania mające na celu ujawnianie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk.

Odnosząc się do pytania o ewentualną zmianę modelu określania stawek akcyzy na wyroby alkoholowe poprzez powiązanie wysokości podatku akcyzowego z zawartością czystego alkoholu w produkcie, chciałbym podkreślić, że określenie stawek akcyzy według jednolitego opodatkowania alkoholu zawartego w różnego rodzaju napojach alkoholowych skutkowałoby drastycznym wzrostem opodatkowania, a w konsekwencji również ceny detalicznej, innych niż alkohol etylowy, napojów alkoholowych. Zaburzyłoby to strukturę rynku i warunki funkcjonowania na nim przedsiębiorców.

Tak jak już to zostało zaakcentowane w pierwszej części niniejszego pisma, rolą polityki podatkowej państwa nie jest jedynie generowanie dochodów budżetowych. Krajowa polityka w zakresie stawek akcyzy na napoje alkoholowe realizuje także założenia polityki zdrowotnej państwa, wyrażonej m.in. w powyżej przywołanym art. 10 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zakłada ona m.in. zmianę struktury spożycia napojów alkoholowych na rzecz promowania spożycia napojów niskoalkoholowych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów